УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 23. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЛЮТОГО 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 5, 1969 No. 23. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 4 лютого 1969

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИЧНИЙ ПРОВІДНИК В СЕНАТІ сенатор Майк Менсфілд заявив, що представник Уряду президента Ніксона повинен нав'язати контакт із урядом комуністичного диктатора Фіделя Кастра та переговорювати в справі того, що окремі особи насильством спрямовують американські літаки летіти на Кубу. Менсфілд гадає, що хоч ЗСА не визнають уряду Кастра, то повинні нав'язати з ним зв'язки за допомогою швайцарської амбасади. Цей проєкт демократичного сенатора підтримав сенатор республіканець із Вермонту Джордж Д. Ейкен. Коли б Кастро погодився на проєкт ЗСА, то він відсилав би тих насильників до ЗСА, і цим способом відхотілося б летіти „насильно" на Кубу. Одночасно появилася вістка, що Кастро погодився б на американську пропозицію, коли б ЗСА обмежили діяльність кубинських еміґрантів на Флориді.

ПРОВІДНИК ДЕМОКРАТИЧНОЇ БІЛЬШОСТИ в Палаті Репрезентантів конґресмен Карл Алберт заявив, що конґресові комісії почнуть працювати, не чекаючи, чи президент Ніксон перешле їм нові законопроєкти. 91-ий Конґрес працює вже один місяць, але ще не дістав матеріялів від нового республіканського Уряду. Алберт сказав: „Я рекомендував головам палатних комісій почати працю над цим, що вони вже мають. Сподіваюся, що до Великодня зможемо багато зробити". Але раніше Конґрес матиме 10-денні вакації у зв'язку з Днем Лінкольна, який припадає на 12-го лютого. Ці вакації триватимуть від п'ятниці 7-го лютого до неділі 16-го лютого.

ПРИХИЛЬНИКИ ДЖОРДЖА ВОЛЛЕСА не вспіли в Далласі, Тексас, заснувати нову партію. Воллес минулого року кандидував на президента від Американської Незалежної Партії. Тепер його прихильники з 32-ох стейтів з'їхалися до Далласу, де голова Каліфорнійського Товариства Виборців за Воллеса Боб Волтерс старався зорганізувати Крайову Партію. Це не вдалося, але Волтерс заявив, що він дістав повновласть заснувати крайову партійну організацію таки в Каліфорнії, без окремих крайових зборів. Вже існує окремий комітет, складений із членів і членок стейтових комітетів. Покищо буде існувати тимчасовий провід партії, а пізніше буде вибрана крайова управа на крайових партійних зборах.

В ОДНОМУ ДНІ ДО КОРПУСУ МИРУ зголосилося 700 добровольців, молодих чоловіків і жінок, які готові добровільно служити за кордоном 2 роки, щоб здобути для ЗСА добре ім'я. Конґрес Миру заснував президент Джан Ф. Кеннеді 1-го березня 1961-го року. Ні в одному дні від того часу число добровольців не становило 700. Директор Корпусу Миру Джек Вон пояснив це явище цим способом, що 21-го січня, зараз після інавґурації президента Ніксона, добровольці Корпусу Миру набрали надії, що в закордонних країнах прихильніше будуть ставитися до американських добровольців, ніж це було за урядування Джансона, який зачав війну у В'єтнамі. Ніксон обіцяв закінчити війну.

МИТНЕ БЮРО ЗВІТУЄ, ЩО В 1968 РОЦІ воно зібрало мита на суму 3,179,762,,090 дол., що було на 16.2 відсотка більше, як в 1967-му році. Цю суму зібрано від 219,581,549 осіб, які прибували до цієї країни в минулому році. І це число було на 4.8 відсотка більше від 1967-го року. До ЗСА в минулому році прибуло було 327,456 літаків та 64,826,836 авт і поїздів. Морські порти та летовища дали 35.6 відсотка всього мита, яке зібрали в минулому році. Сам порт Ню Йорк прийняв в минулому році майже 10 мільйонів пасажирів, які прибули туди літаками або кораблями. Літаками прибуло до Ню Йорку 8,893,535 пасажирів, а кораблями — 798,998. В минулому році до Ню Йорку прибуло на 7.9 відсотка осіб більше, як в 1967 році.

У СВІТІ

ФРЕНК БОРМАН, КОМАНДАНТ КОСМІЧНОГО КОРАБЛЯ „АПОЛЛО-8", який з двома іншими американськими астронавтами відбув лет навколо Місяця, почав подорож „доброї волі" по різних країнах Европи. У понеділок 3 лютого Борман перебував у Лондоні, де виступав на пресовій конференції і на зібранні науковців й у вівторок 4 лютого мав бути прийнятий прем'єром Вільсоном та королевою Єлисаветою II. Відбуває свою подорож Борман з доручення уряду ЗСА і разом із своєю дружиною та двома синами.

З БАРСЕЛЬОНИ В ЕСПАНІЇ повідомляють, що до Еспанії прибула в понеділок 3 лютого з метою „чемностевих відвідин" ескадра із дев'яти американських кораблів Шостої Фльоти ЗСА.

ІТАЛІЙСЬКІ ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ, комуністичні і не-комуністичні, вирішили перевести в середу 5 лютого цього року 24-годинний генеральний страйк. Головним домаганням професійних спілок є збільшення заробітної платні для всіх робітників в Італії. У вівторок 4 лютого почали страйкувати сільсько - господарські робітники в околицях Неаполю, протестуючи проти зменшення цін на цитрини, які є головним продуктом даної області. Того ж самого дня в Міляні відбулися масові студентські демонстрації з вимогою змін в іспитах і в акредитаційній системі академічних студентів.

В ДАР ЕС САЛААМ В ТАНЗАНІЇ ВБИТО д-ра Едуарда Чевамбо Мондлане, президента антипортуґальського Мозамбіцького Фронту Визволення. Згинув він внаслідок вибуху бомби, кинутої до дому, в якому він працював. Д-р Мондлане був провідником визвольної боротьби різних націоналістичних груп Мозамбіку, спрямованої проти портуґальського панування. Переслідуваний портуґальською владою, він перебував якийсь час у ЗСА, звідки вернувся в 1963 році до Африки.

ЗАПІНІЦІЙОВАНА МИРОВОЮ ФУНДАЦІЄЮ БЕРТРАНДА РАССЕЛА, британського філософа і пацифіста, конференція в справі проведеної під проводом Совєтського Союзу інвазії на ЧССР в серпні м. р., відбулася в Стокгольмі в днях 1-2 лютого ц. р. У висліді конеренції вирішено звернутися до комуністичних і неімперіялістичних партій світу бойкотувати скликану на травень цього року нараду комуністичних партій. Під час конференції прочитано послання Рассела із засудженням совєтських „ненаситних вимог" і з критикою чехословацьких керівників за те, що вони йдуть на компроміс з окупантами.

Уряд Ніксона обмежує повновласті Уряду Економічних Можливостей

Вашингтон. — Уряд президента Ніксона зробив перший крок в тому напрямку, щоб обмежити широкі функції Уряду Економічних Можливостей та перенести деякі чинності до інших аґенцій. Уряд Економічних Можливостей здійснює широку програму поборювання вбогости в цій країні. З урядових кол повідомляють, що покищо ще не вирішено долі Уряду Економічних Можливостей, але вже тепер відомо, що від цієї аґенції відокремлють деякі програми та передадуть до іншої аґенції. В першу чергу це відноситься до програми „Головного Старту" — навчання дітей убогих батьків ще в передшкільному віці. Президент Ніксон нараджувався в цій справі з Радою для Міських Справ. Один із членів цієї Ради заявив, що боротьба проти вбожества у внутрішній політиці, це те саме, що Середній Схід в ділянці закордонної політики. Президент Ніксон вислав до головних аґенцій 15 директив, згідно з якими голови аґенцій мають представити Урядові законопроєкти в справі тих обіцянок, які склав президент Ніксон під час виборчої кампанії.

Бизнесмени й Уряд з успіхом перевишколюють довготермінових безробітних

Вашингтон. — Уряд президента Джансона не міг дати собі ради з тими безробітними, які втратили працю тому, що не мали потрібного фаху. Вкінці Уряд звернувся був до американських бизнесменів, щоб допомогли в цій справі. Створився Крайовий Союз Бизнесменів, який виготовив програму під назвою: „Можливості праці в секторі бизнесменів". Цей Крайовий Союз діяти мав в 50 більших американських містах, але не всюди був належний успіх. Уряд давав бизнесменам винагороду за перевишкіл безробітних до праці в тих фахах, за якими тепер питають на ринку праці. Головна кватира у Вашингтоні повідомляє, що в минулому році 125,000 безробітних були затруднені в 12,500 працедавців. 68 відсотків із них ще й тепер працюють, це значить, що 85,000 довготермінових безробітних знайшли новий фах. Президент Ніксон в засаді погоджується на цю програму. Не знати тільки, чи він схоче призначити окремі федеральні фонди на цю ціль, чи рекомендуватиме, щоб працедавці відтягали собі від оподаткування видані суми на перевишкіл безробітних.

Суд покарав Учительську Спілку карою $220,000 за незаконний страйк

Ню Йорк. — Суддя Найвищого Стейтового Суду Френсіс Дж. Бластейн визначив кару Учительській Спілці в Ню Йорку у висоті 220,000 дол., а голові цієї ж Спілки Албертові Шенкерові грошову кару 250 дол. за те, що Спілка не послухала судової заборони страйкувати та страйкувала восени минулого року. Суддя заявив, що він не визначив грошову кару в найвищому вимірі 620,000 дол. тому, що в справі страйку „провокативно поводилися представники Освітньої Ради та інші міські представники". Така поведінка міських властей була причиною, що вчителі страйкували. Згідно з законом публічні працівники не мають права страйкувати і повинні негайно закінчити страйк, коли суд його заборонить. Рада Інспекторських Товариств дістала кару 43,000 дол., і її голова Волтер Дж. Деґнан дістав кару триденного арешту та грошову кару 125 дол. Засуджені мають право апелювати від засуду та від висоти визначеної кари. Шенкер засуджений до 15-денної кари в'язниці.

Нюйоркська Союзова Округа обговорила на зборах ювілейний бенкет та кампанію під гаслом: станьте ювілейним членом УНСоюзу!

Ню Йорк. — На організаційних зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з осідком в Ню Йорку, які відбулися в минулу п'ятницю, 31 січня ц.р., на порядку наради були дві головні справи, а саме відзначення великого союзового ювілею, а саме 75-річчя УНСоюзу й успішне переведення ювілейної кампанії, яку проголосила Екзекутива УНСоюзу, з метою придбати в ювілейнім році 7,500 нових членів.

Відкривши збори, голова Округи адв. Іван О. Флис, привітав приявних сорок делеґатів 17 Відділів Округи, а секретар М. Хоманчук відчитав протокол попередніх зборів. Після цього голова запросив до слова головного секретаря УНСоюзу Ярослава Падоха, який дав огляд минулорічної кампанії Округи та її поодиноких Відділів і з'ясував занедбання та заслуги поодиноких Відділів й осіб. В 1968 році Округа придбала 340 нових членів, себто 36 менше, як в попередньому році. Найбільше заслужилися в кампанії 11 Відділів, а саме: 88, 361, 194, 204, 5, 8, 327, 293, 19, 158 і 6, а зате Відділи ч. 46, 66, 117, 129, 195, 310, 433 і 485 не брали ніякої участи в кампанії і цим обнизили здобутки Округи. На особливе признання заслужили собі в минулім році пп. Володимир Квас зі Союзівки, який здобув найбільше число членів, (39), д-р Василь Палідвор (32) і М. Хоманчук (26), які стали членами почесного Клюбу Заслужених Союзовців. За ними слідують наступні союзові діячі: А. Копистянський (20), В. Мандзій (18), І. Пригода (18), пок. Іван Василишин (16), А. Вовк (11), та Марія Демидчук, Марія Душник, П. Кучма, д-р О. Саноцький, і Я. Падох, які здобули по десять нових членів. Округа здобула в минулому році третє місце після округ Філядельфії та Торонта. Вказуючи на зменшення прибутку членів Округи головний секретар підкреслив, що ще 2 роки тому Округа організувала сто членів більше. В цім новім, ювілейнім році вона обов'язково мусить вкласти більше праці в успішне переведення кампанії, тим більше, що в цьому році дозріватимуть масово до виплати двадцятирічні грамоти, придбані новою іміґрацією. В дальшому доповідач вказав на головніші джерела нового збільшення членів, яке повинно проходити під кличем, що всі українці повинні стати ювілейними членами.

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗСА відкладають розмови з СССР в справі ракетного роззброєння

Вашингтон. — Уряд президента Ніксона вирішив відкласти покищо свої пляни щодо відбуття розмов із Совєтським Союзом в справі ракетного роззброєння. Прийнято це рішення аж до перевірення, чи існує відповідна ситуація для таких розмов, зокрема для ствердження, чи справді Совєтський Союз бажає відпруження в міжнародних взаєминах. Першою спробою такої перевірки мало б бути затвердження Сенатом ЗС договору про заборону поширення нуклеарної зброї. Ставлення Сенату до справи затвердження цього договору буде покажчиком ставлення американських законодатних чинників й американської публічної опінії до Москви. Пляноване ще на минулий рік затвердження цього договору було відкладене внаслідок ворожого ставлення членів Конґресу й американського народу до Москви, спричиненого совєтською окупацією Чехо-Словаччини. Другою можливістю перевірення справжніх інтенцій і тенденцій Москви вважають запропоновану президентом де Ґоллем конференцію чотирьох великодержав в справі Середнього Сходу. Якщо совєтська участь в цій конференції буде позитивною, тоді евентуально — на думку уряду — можна буде почати розмови в справі ракетного роззброєння. Всі ці огляди примушують здогадуватися, що справа остаточного затвердження Сенатом ЗСА договору про заборону поширення нуклеарної зброї стане актуальною евентуально щойно в березні цього року.

Віце-президент Південного В'єтнаму готовий говорити приватно з представниками Північного В'єтнаму

Париж. — Віце-президент Південного В'єтнаму і провідник південно-в'єтнамської делеґації у переговорах в Парижі Нґуєн Као Кі заявив, що він і південно-в'єтнамський уряд готові відбути тепер приватні розмови з представниками комуністичного Північного В'єтнаму і що Південний В'єтнам, зробивши уже деякі концесії, готовий до дальших концесій в кожній із ділянок. Склав цю свою заяву Кі на пресовій конференції після відбуття одногодинної розмови з керівником американської делеґації Генрі Кеботом Ладжом та з республіканським сенатором Джаном Г. Товером із Тексасу, який зупинився в Парижі в дорозі із Західньої Німеччини. Недавно цього року пропозицію Кі північно-в'єтнамські комуністи відкинули рішуче, називаючи південно-в'єтнамський уряд „режимом зрадників батьківщини й народу".

Країни з Союзу для Поступу збільшили свої економіки в 1968 році

Вашингтон. — Латинсько-американські країни, які належать до Союзу для Поступу, в останньому році збільшили свої економіки в порівнянні з 1966-им роком. Згідно зі звітом Міжамериканського Комітету в справі Союзу для Поступу крайові продукції в 1968-му р. збільшилися на 5.5 відсотка, а в роках 1966 і 1967 це збільшення становило тільки 4.3 відсотка. Збільшення крайової продукції настало внаслідок того, що збільшився експорт, зросла ощадність і збільшилися інвестиції в публічні підприємства та збільшилися закордонні капітали. Експорт становив в 1968-му році $11.4 більйона і був на 2.8 відсотка більший, як в 1966-му р. Але населення в 1968-му році збільшилося на 6 відсотків, і тому на кожну особу припадає з крайової продукції тільки 2.5 відсотка. Та в 1966 і 1967 роках цей відсоток був ще менший і становив тільки 1.4. Союз для Поступу — це міжамериканська кооперативна програма в цілі приспішення економічного й соціяльного розвитку в латинських американських державах за допомогою чужих капіталів та внутрішніх реформ. Цей Союз виник в 1961-му році за президента Джана Ф. Кеннеді. В цьому Союзі беруть участь 13 західньо-европейських країн, в тому і ЗСА.

З НАГОДИ 75-РІЧЧЯ УНС ДРУКУЄТЬСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ „УКРАЇНСЬКА ЗАМОРСЬКА ТВЕРДИНЯ"

Джерзі Ситі. — З нагоди 75-річчя Українського Народного Союзу, що сповниться 22-го лютого ц. р., поступив до друку і вкоротці буде розісланий усім 20,000 читачів „Свободи" ювілейний альманах п. з. „УКРАЇНСЬКА ЗАМОРСЬКА ТВЕРДИНЯ". На зміст цієї великої книги, що має 320 сторінок друку та численні ілюстрації і мистецьку обкладинку, проєкт якої виготовив Богдан Титла, склались:

Державні гимни, В. Щурат: Гимн американських українців, Універсал Директорії УНР, Члени Головного Уряду УНС, Українська Заморська Твердиня, „Україна воскресла в Америці", Йосип Лисогір: Зорганізувались, щоб служити, Тринадцять перших, Початок нової доби, Конвенції УНС, Роман Слободян: Очима піонера, З піонерських часів УНС, Головні екзекутивні урядовці УНС, Степан Куропась: Для добра громади, Mary Dushnyck: UNA Benefits to Women, Сильвестер Яричевський: Американським українцям (вірш), Володимир Сохан: Український Народний Союз сьогодні, Ярослав Падох: УНС у невпинному змаганні, Богдан Зорич: Український Народний Союз в Канаді, Антін Драган: УНСоюз для перемоги української правди, Іван Кедрин: УНС і громада, д-р Володимир Галан: УНС і ЗУАДК, Леонід Полтава: УНС для дітей і молоді, Богдан Кравців: Календарі й альманахи УНС, Walter Dushnyck: The Role of UNA Publications, Відділи Українського Народного Союзу, А. Д.: В Головній Канцелярії УНС, Daniel Slobodian: A Concise History of Soyuzivka, Володимир Квас: Союзівка за 15 років, Зенон Снилик: УНСоюз і спорт: до вершин, З нагоди 75-річчя „Свободи", Вячеслав Давиденко: „Свобода" про голод 1933 року, Лука Луців: Богдан Лепкий — співробітник видань УНСоюзу, Іван Світ: УНСоюз і Далекий Схід, Семен Ядловський: Чому Український Народний Союз, Привітання й оголошення.

УНРада відзначила 50-ліття проголошення Соборности Української Народної Республіки

Мюнхен. — Орган Державного Центру УНР відзначили в Мюнхені 22 січня ц. р. окремим святочним зібранням 51-шу річницю проголошення самостійности та 50-ту річницю проголошення соборности Української Народної Республіки. Засідання відкрив Голова Української Національної Ради Я. Маковецький, привітавши Президента УНР в екзилі та приявних членів Української Національної Ради. Після передання привіту від ген.-полк. Миколи Капустянського, який знаходиться в лікарні та відзначення одноххвилинною мовчанкою пам'яти Поляглих, що віддали своє життя на вівтар Батьківщини, Голова Української Національної Ради передав слово Президентові УНР в екзилі Миколі Лівицькому для виголошення святочної промови. (Повний текст цієї промови надрукований на 2-ій сторінці в цьому числі).

У Вилиментик відзначено врочисто річниці Незалежности і Соборности

Виллиментик, Конн. — Українська громада у Вилиментик святочно відзначила історичні річниці проголошення української незалежности та соборности разом з іншими українськими громадами в ЗСА. В неділю 2-го лютого 1969 Український Народний Дім був вщерть заповнений під час врочистої програми. Були також громадяни з Норвич та Колчестер, між ними й американці, що сприяють українській визвольній справі. Свято було влаштоване заходами місцевого Відділу УККА. Свято відкрив М. Янович, кол. УСС та місцевий діяч. Він рівнож представив посадника міста С. Кокоску, що був присутнім з дружиною й дітьми, та д-ра Володимира Душника, редактора видань УККА, який прибув як головний промовець з Ню Йорку.

Д-р Душник проаналізував у своїй промові по-українськи та англійськи значення 22-го січня в примінениі до сучасної політичної дійсности на Україні. Він також представив цілі та завдання Українського Конґресового Комітету та заторкнув питання американської закордонної політики у відношенні до проблеми поневолених націй, включаючи Україну.

В програму свята входили відспівання українського та американського національного гимнів у виконанні хору дітей місцевої школи українознавства; виступи Школи Бандуристів з Гемстед, Н.Й., під проводом о. С. Кіндзерявого-Пастухова, українські танки у виконанні шкільних дітей, відчитання проклямацій губернатора Дж. Демпсі Анною Дмитраш та посадника Кокоски студентом Євгеном Бабієм; деклямації П. Бобрика та М. Мотиля.

Михайло Тимків, голова місцевого Відділу УККА, виголосив кінцеву промову та відчитав ряд резолюцій, піддержуючи визвольні змагання українського народу.

Завдяки заходам Михайла

(Закінчення на стор. 4-ій)

Т. Трензелюк переобраний на голову Відділів УНС у Перт Амбою

Картерет, Н. Дж. — Минулої неділі, 2-го лютого, тут в Українському Народному Домі парафії св. Димитрія відбулися річні збори Комітету Відділів Українського Народного Союзу перт-амбойської округи, у висліді яких Теодор Трензеляк був переобраний на голову цього Комітету, Микола Степась і Тимко Бутрей на заступників голови, інж. Володимир Янів на секретаря, І. Бабин був обраний на скарбника, а Василь Оріховський на організаційного референта. На членів Управи були обрані: всч. о. Петро Мелех, Михайло Захарко, Степан Матлаґа і Степан Мисак, а до Контрольної Комісії: Михайло Хомут, Йосиф Ярема та Степан Мельничук. У зборах взяло участь 42 представники дев'ятьох Відділів УНС округи з Перт Амбою, Картерету, Бавнд Бруку, Менвіл, Ню Бронсвіку та Плейнфілду. Відкрив наради голова Комітету Т. Трензелюк, привітавши приявних, а проводили нарадами всч. о. Петро Мелех, як голова, та інж. В. Янів, як секретар. Після формальностей та звітів усіх членів Управи, слово мав приявний на зборах головний предсідник УНС Йосип Лисогір, ґратулюючи насамперед Окрузі та її діячам за знамениті висліди організаційної праці в Окрузі в 1968 році. Він з окремим признанням згадав успіхи В. Оріховського з 353-го Відділу, який зорганізував 26 нових членів, М. Захарка з 349-го Відділу, який придбав також 26 членів, М. Бутрея з 344-го Відділу із 16 новими членами та И. Ярему з 372-го Відділу, який придбав 10 нових членів. В дальшому п. Й. Лисогір говорив про потребу ще більших організаційних зусиль, що є в найкращому інтересі так забезпечених в УНСоюзі членів і їх родин, як і всієї нашої громади. Приявний на нарадах головний радний і обласний організатор Степан Гавриш дав загальну характеристику організаційних зусиль і успіхів минулого року та подав ряд практичних порад і вказівок для пожвавлення організаційної активности і збільшення її успіхів. Богдан Тарнавський, член Головної Екзекутиви Фонду Катедри Українознавства, загостивши на збори склав УНСоюзові прилюдну подяку за повну і максимальну співпрацю, що в поважній мірі причинилося до того, що в минулому році пощастило з повним успіхом завершити збірку фондів на встановлення першої катедри українських студій в Гарвардському університеті. Вибором нової Управи та дебатами над плянами дальшої праці закінчено ці збори.

Помер Омелян Карашкевич — педагог і книгар

Ню Йорк. — В п'ятницю 31 січня помер тут несподівано на 76-му році життя відомий серед нюйоркської української громади книголюб і книгар проф. Омелян Карашкевич. Народжений в Коломиї 1893 року, сл. п. О. Карашкевич студіював історію й журналістику у Відні, був перекладачем з різних мов на українську мову й автором виданої 1916 року збірки віршів „Співи днів і ночей". Покійний був постійним і відданим кольпортером „Свободи" й інших українських газет та журналів. Осиротив сина Бориса з родиною. Похорон сл. п. Омеляна Карашкевича відбувся в понеділок 3 лютого ц. р. на кладовищі в Норт Арлінґтоні, Н. Дж.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Supscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Молодь хоче зміни

„Живі смолоскипи" у Чехо - Словаччині, — студенти, які самоспаленням протестують проти комуно - московської окупації їхньої країни — тільки одна, хоч і найбільш маркантна характеристика руху ідеалістичної молоді за залізною заслоною, яка всіма доступними їй засобами намагається змінити жорстоку народовбивчу систему, що її накинула червона Москва. Студенти Чехо - Словаччини не самі в цьому змаганні. З України наспіли вістки про сміливі виступи молоді, що — як говориться в повідомленнях — виступала навіть як зорганізований „Український Національний Фронт", який ідейно нав'язував до також підпільного в обставинах інших окупацій націоналістичного руху молоді і вістря якого тепер скероване проти нищівного русифікаторського окупаційного режиму в Україні.

Цілком інший характер мають студентські виступи по цей бік залізної заслони. В останньому часі, наприклад, наспіває багато повідомлень про студентські заворушення в Британії, де майже всі 475,000 студентів користуються державними стипендіями і де досі ніхто не потрапив з'ясувати, проти чого власне студенти бунтуються. Причину цього схарактеризував один із знавців відносин, кажучи, що ця молодь практично все має і все їй дозволяється, вона не має за що змагатись і її бунт перетворюється в ціль саму в собі. Те саме можна сказати й про студентські виступи в Америці та Канаді. Поважніші причини для своїх виступів мають студенти у Франції, зокрема, коли мова про їхні переповнені університети, але й тут хтось подбав скерувати ці виступи в тому самому нігілістичному напрямку, який вони мають в Англії. В Західній Німеччині студенти користуються гаслами проти „світового естаблішменту", себто проти Америки і частинно Москви, але виступи їх мають лівий характер і як героїв прославляють вони Го Чі Міня чи Че Ґевару. До дещо іншої категорії належать заворушення студентів в Еспанії, які початково вимагали самоуправи по університетах і поступово набрали характеру виступів проти диктаторського режиму генерала Франка. Про студентські заворушення повідомляють також з Мехіко, з Пакістану, Індії, Японії.

Є дві теорії цього, можна б сказати, світового руху молоді. Згідно з першою, після того, як почалися сміливі виступи молоді поза залізною заслоною, московські можновладці, переконавшись, що їм цього руху вже не здушити жадними репресіями, подбали, щоб такі ж рухи, але з цілком протилежними цілями викликати в західніх країнах. Друга теорія зводиться до того, що цей рух не має „диспозиційного центру", на що вказує те, що він у різних країнах проявляється по-різному, і його можна загально схарактеризувати, як бунт проти „естаблішменту".

Яку б з цих теорій не прийняти, виступи студентської молоді в поневолених Москвою країнах заслуговують на куди більшу увагу, як студентські бунти по цей бік залізної заслони.

Інтернаціональний апетит

Коли Гітлер з гітлерчуками будував свій „третій райх", то в самій Німеччині немов гриби по дощі росли велетенські казарми, пам'ятники, площі в „монументальному" стилі. У наш час такі пам'ятники сотнями виростають в СССР. Гігантські „тачанки" на пагорбах, велетенські червоноармійці з гранатами в руках, постаті Леніна . . . — все це має психологічно впливати на підсовєтських громадян, переконувати їх, що Москва — це їхня столиця, що вона непоборно сильна, що КПСС — це єдиний мозок, здібний думати, а всі інші мають лише виконувати його „укази".

„Правда" з 1-го лютого в передовиці „Загнуздати сили реакції" заявила, що „Совєтський Союз, вірний прапорові інтернаціоналізму і своїй пролетарській відповідальності, провадить послідовну і неухильну боротьбу за загнуздання сил імперіялістичної реакції і агресії".

До сил „реакції і агресії" Москва зараховує всіх, що не йдуть і не збираються йти у її хвості, що не піддаються гіпнозові червоного імперіялістичного давуна. У совєтському понятті індонезійці, які, приборкавши комуністів, навели лад усвоїх країнах—це реакція; чеський юнак, який спалив сам себе, щоб запротестувати проти московської окупації — це реакція; Західня Німеччина, яка турбується про свій самозахист, маючи під боком СССР — це реакція і агресія . . . Крім того, Москва постійно втручається у внутрішні справи вільних країн, надсилаючи підривні заклики комуністичним партіям ЗСА, Ізраїлю, Гватемалі тощо. Московський інтернаціоналізм виявляється у всесвітньому апетиті, що його мав — також до пори, до часу Гітлер з його „третім райхом".

У 50-РІЧЧЯ СОБОРНОСТИ

СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА УНР В ЕКЗИЛІ МИКОЛИ ЛІВИЦЬКОГО НА СВЯТОЧНОМУ ЗІБРАННІ ДЦ УНР

Ми зібралися саме в день 22 січня, щоб відзначити проголошення великих Актів нашої новітньої державности: 51-шу річницю проголошення самостійности і 50-ту річницю проголошення соборности Української Народньої Республіки.

Наше урочисте зібрання це не відбуття формальности, до якої ми, звичайно, зобов'язані. Ми зібралися для того, щоб заманіфестувати нашу вірність тим самостійницьким і соборницьким та народоправним ідеям, які лягли в основу нашої суверенної і демократичної держави та нашої визвольної боротьби років 1917-1921 і яких репрезентантом і носієм є Державний Центр Української Народньої Республіки в екзилі. Це є почесний і постійно діючий обов'язок, що спадає саме на нас, як на органи Державного Центру УНР.

Щороку відзначаючи наше національне Свято Державности, ми цього року присвячуємо особливу увагу Акту Соборности, бож це 50-та, ювілейна річниця цього Акту.

Як говориться у відповідному Універсалі, яким проголошено 22-го січня 1919 року Соборність: „Віднині воєдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України — Західньо - Українська Народня Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна. Віднині є незалежна Українська Народня Республіка".

Треба, проте, ствердити, що фактичної злуки, і то злуки всіх українських земель в одній суверенній державі, внаслідок урочистого проголошення в нашій столиці, в Києві, Акту Соборности, не сталося. Поперше тому, що поза межами офіційної території східньої частини Української Народньої Республіки перебували тоді значні простори, заселені українцями. Подруге тому, що на молоду українську державу — із сходу і з заходу — пішли війною її вороги, а ця війна, по трирічних героїчних боях військ Української Народньої Республіки з переважаючими ворожими силами, скінчилася нашою поразкою.

Проголошений 50 років тому Акт Соборности має величне символічне значення для українського народу. Ним стверджувалося щонайменше духове поєднання східньої і західньої віток українського народу, що були століттями одна від одної відірвані і жили у зовсім відмінних умовах і обставинах — отже стверджувалося також природнє прагнення кожного народу — приклади чого достатньо дає нам історія — об'єднати всіх своїх синів і дочок в єдину вільну державну одиницю. Це прагнення, що виявило себе в часі визвольної боротьби років 1917-1921, а пізніше в революційному рухові спротиву на всіх українських землях, вже ніколи не зникне і буде служити дороговказом і для нинішнього, і для наступних поколінь українців.

Ідеал Соборности до сьогодні нездійснений. Існуюча сьогодні на українській території Українська Радянська Соціялістична Республіка — це ніяка українська суверенна держава і ніяка соборна Україна. Совєтська пропаґанда твердить про „возз'єднання" українських земель у межах УССР після другої світової війни, підмінюючи, на її погляд, „буржуазно-націоналістичний" термін соборність — „возз'єднанням". Але таке „возз'єднання" справді не має нічого спільного з соборністю, якої прагнули і прагнуть українці.

Українці прагнули соборности, злуки всіх своїх земель в єдиній вільній і суверенній державі. Сьогодні українські землі перебувають в одній „соборній неволі", в „соборній тюрмі". Але навіть до тої „соборної тюрми" входять далеко не всі українські землі.

Поза межами УССР знаходяться деякі українські західні території в Польщі й Чехо - Словаччині. Уряд справжньої суверенної української держави напевно подбав би, якщо не про прилучення шляхом відповідної догоди цих земель до України, то принаймні про забезпечення за ними всіх прав, які прислуговують національним меншостям у державах культурного світу.

Поза УССР, на сході й півночі від неї, знаходяться розлеглі етнографічно українські території, що безпосередньо межують з Україною. Як відомо, українці на тих етнографічних українських територіях — не говорячи вже про українців на просторах Сибіру, Казахстану або на етнографічно російській території — підлягають безоглядній русифікації й денаціоналізації, не маючи ані українського шкільництва, ані преси, книжок тощо.

Уряд т. зв. „суверенної" УССР не дбає не тільки про виконання цілком зрозумілої вимоги прилучення тих етнографічних українських територій до України, але й про надання їх мешканцям, а також українським мешканцям інших областей Совєтського Союзу, бодай приналежних їм прав національної меншости.

Проти такого стану постійно протестували не тільки ми, що перебували й перебуваємо, як політичні еміґранти, поза межами Батьківщини. Протестували також у двадцятих і на початку тридцятих років українські діячі на Батьківщині, не виключаючи й визначних українських комуністів, як Скрипник та інші. Протестують також і сучасні наші діячі культури в Україні. Але Москва та її ставленик „уряд УССР" — на ці протести не зважають.

Чи не було б це завданням української громади у західньому світі, перебуваючи у вільних умовах життя, саме в 50-ту річницю проголошення Акту Соборности і для гідного відзначення її, розпочати широку акцію протестів проти безправного стану української меншости в РСФСР та акцію домагань прилучення до України суміжних з нею українських етнографічних т е р иторій, сполучуючи цю акцію із заходами перед відповідними міжнародними установами? Ця акція, в сполученні з акцією проти русифікації, була б одною з форм нашої допомоги для тих, що борються за права українського народу на нашій поневоленій Батьківщині.

Я запропоную Виконавчому Органові і Президії Української Національної Ради розглянути можливості започаткування такої акції — може в порозумінні з Секретаріятом Світового Конгресу Вільних Українців.

Коли відзначаємо Свято Державности 22 січня, то перебуваємо думками з нашим народом на Батьківщині і шлемо йому гарячі привіти і побажання витривалости в підневільних умовах російсько - совєтської окупації. Та цього не вистачає: ми повинні намагатися знайти способи, щоб в міру наших сил і спроможностей допомагати нашому народові в його невимовно тяжкій боротьбі за національне визволення. Трудно сказати, чи такими власне, як було зазначено вище, або якимись іншими акціями ми реально допомагаємо українському народові. Але ми не повинні припиняти шукання можливих способів допомоги.

В кожному разі, ми допомагаємо нашим землякам на Батьківщині, якщо твердо віримо в остаточну перемогу наших національно - визвольних прагнень і цю віру намагаємося довести до їх відома. Ми маємо підстави для такої віри, бо всі колоніяльні імперії світу на наших очах перестають існувати, не може бути вийнятку й для колоніяльної російсько - совєтської імперії! Ми живемо в добу національного визволення, коли народи Азії й Африки — оті т. зв. неісторичні нації — здобули і здобувають свої незалежні держави.

І ми маємо підстави для такої віри, коли рух спротиву в обороні народніх прав все міцніше як серед українського, так і серед інших неросійських народів СССР, а навіть і серед самого російського народу.

Молоді люди в поневолених російсько - совєтською імперією країнах, як Чехо-Словаччина та Угорщина, живцем спалюють себе на знак протесту проти чужоземної окупації й накинутого їм силою брутального режиму. І хай ніхто не вважає такі вчинки за акти абсурду: з полум'я, в якому вмирають молоді чесько - словацькі чи угорські патріоти, виникне такий потужний пожар, якого не в стані буде загасити увесь терористичний апарат або танки, прислані з Москви.

І ми допомагаємо українцям на Батьківщині, коли на чужині втримуємо український політичний центр, який проголошує такі ідеї, яких наші земляки в Україні проголошувати — офіційно й відверто — не мають змоги в умовах терористичного і поліційного режиму. Ці ідеї — це відновлення справжньої суверенности і здійснення злуки - соборности українських земель у народоправній, із справедливим соціяльно - господарським ладом, якщо цього бажає український народ, то соціялістичній, але не псевдосоціялістичній, як тепер у СССР, українській державі — такій українській державі, встановлення якої було започатковано понад 50 років тому у формі Української Народньої Республіки. А такий український політичний центр — це Державний Центр Української Народньої Республіки в екзилі.

У день великих національно - державних роковин наших ми повинні повторити приречення виконувати наші обов'язки перед многострадальним, але незламним українським народом.

Леся Храплива

ЧОМУ ВОНИ НЕ „ОЧАЛДОНИЛИСЬ"?

(2)

— Українець співає у Жарова? — От добре влаштувався!

— Українець поширює ворожу нам мову? — Та її ж найлегше було йому вивчити!

А мішані подружжя не лише оправдують рідні та знайомі, — вони навіть викликають подив. Навіть у найповажнішій нашій пресі знаходиться місце на їх розхвалювання та докази, що „не так воно зле, а може й корисно" . . .

Українознавче шкільництво та молодечі організації критикуються у нас, теж як правило, гостро й немилосердно. Але як мало задумуємося ми над тим, що було б, якби й цих шкіл та організацій не було. І що, може, вони такі самі, не кращі, як усе громадянство, що їх рівень в дуже великій мірі залежить від підтримки громадянства.

Недоліки наших цілоденних шкіл — це тема дуже частих розмов у наших товариствах. Але виступити з відповідними проєктами та послідовно домагатися їх проведення — для цього бракує відваги нашій громадській думці. Тоді, коли на нечисленних, на жаль, прикладах бачимо, що це таки певна дорога до покращання.

У своїх засадах ми звикли ставити на перше місце добро й вигоду одиниці. Найкращий показник цього — безконечні прилюдні подяки за найменшу пожертву, найменше добре виконане громадське діло. Зате оголошення, що котрась родина добровільно зрікається карнавалових розваг, щоб скласти певну суму грошей на громадську ціль — виглядає на білого крука. Зрештою, громадська думка старається його не завважувати.

Стає щораз більше зрозумілим, що хто купив другу чи третю хату, той не може вже жертвувати на громадські потреби. А хто „мусів" бути на весіллі, де вже й без нього було кількасот гостей, того виправдують від усіх громадських обов'язків у тому часі.

Чи хоч би — говорять з пошаною про того, хто голодує, щоб осягнути бажану вагу. Але хто посмів би згадати про такий глибоко змістовний і колись у нас дуже поширений звичай голодувати в річницю бою під Крутами?

Та проблематичні у нас не лише погляди поодиноких приватних людей, родин, товариських кругів. Часто й чинники з о р г анізованої спільноти думають доволі дивно. Вважається, наприклад, нормальним перервати маніфестацію на честь нескорених у найповажнішу хвилину, щоб бурхливо привітати . . . спізненого представника місцевої влади з його дружиною. Або щоб оплескувати ентузіястично чужинця, який вимовить, перекрутивши, кілька слів по-українському.

Багато чого можна було б ще пригадати. Безумовно, недоліки є і в найздоровіших спільнотах. Але йдеться тут не про їх наявність, бо не така грізна вона сама, як про небезпечну нашу байдужу, а то й позитивну настанову до них.

Не пробуємо твердити, що вироблення здорової і зобов'язуючої опінії — це завдання із легких. Як ми вже згадували: що більше здиференційована спільнота, то важче знайти їй себе. Але тим більшої вартости та вищого рівня буде її свідомість власного „я" та власної гідности.

Не можна легковажити впливів довкілля, що з ним нам доводиться зустрічатися куди ближче, як нашим землякам за Алтаєм. Мусимо брати до уваги всі погляди, прихильні й ворожі нам і важити їх з точки зору української справи. Пам'ятаючи при цьому, як часто оборонці „об'єктивної правди" мають свої, спритно замасковані тенденції.

Наша б е з д ержавність збільшує трудноші. Немає офіційних чинників, які, хоч і в демократичних державах, як не ведуть, то хоч дають напрямні громадській думці. У нас вона залежить від сумління кожного громадянина. Та можливо, мабуть знов же тому, наше „єдиномисліє" мало б теж вийнятково високу вартість.

Нема, отже, сумніву, що шляхи шукання нашої правильної й твердої громадської думки особливо важкі. Але вони все таки куди легші, як шляхи наших братів в Україні, що ведуть крізь мордовські табори й володимирські ізолятори. Бо це не фраза, а ствердження найочевиднішої дійсности, що все таки ми творимо національну цілість: ті, що змагаються за Україну там, на нашій землі, і ми тут і наші поселенці за Алтаєм. Від них, до речі кажучи, попри всі вімінності положення, можна багато дечого корисного навчитися!

(Кінець)

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПРО „НАЙМОЛОДШУ АВТОРКУ"

У „Свободі" з 29 січня ц. р. появилась нотатка із Геттінґену, Німеччини, про „8-річну авторку першої збірки". Мова тут про Катерину Горбач.

Дозвольте виправити невірну інформацію. Катерина Горбач вже має вісімнадцять років, минулого року закінчила гімназію і почала студіювати ґерманістику і славістику в Мюнхені. Дебютувала вона своїми поезіями в пластовому журналі „Юнак" 1967 року. Опісля була друкована також у „Смолоскипі" і „Сучасності". Крім згаданої Вами її збірки „Звідомлення", кілька її поезій видруковано в 10-му збірнику „Нові поезії" Нюйорської Групи за 1968 рік.

Катерина Горбач це талановита молода поетка, що завважить кожний, хто прочитав хоч кілька її творів, але не думаю, що є вона „наймолодшою українською авторкою у вільному світі".

Лариса Онишкевич

Трентон

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ ХРОНІКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

У хроніці українського життя за 1968 рік, що надрукована в „Свободі" під датою 3-го січня, відмічено, що наш славний скульптор Л. Молодожанин дістав золоту медалю з нагоди 100-річчя Канади, але не згадано при тому, що багато більше українців в Канаді в той самий час і з тої самої нагоди дістали золоті медалі.

У моєму звідомленні з праці КУК на останньому IX Конґресі Українців Канади сказано, що „на рекомендацію Президії КУК, уряд Канади відзначив медалями 100-річчя таких заслужених діячів української громади: о. д-р В. Кушнір, о. д-р С. В. Савчук, Н. В. Бачинський, М. Н. Григорчук, М. Лучкович, Ю. В. Стечишин, В. Коєсар, І. Г. Сирник, д-р Р. Малащук, І. Ю. Карасевич, пані М. Дима, д-р М. Г. Марунчак, проф. І. Р. Ковалевич, А. Малофій і Т. Кобзей".

Крім того, на рекомендацію Дирекції Шевченківської Фундації золоті медалі 100-річчя Канади одержали: пані М. Вавриков, д-р К. Андрусишин і С. Янківський.

С. Яр. Кальба

Вінніпеґ

ШКОЛЯР З УКРАЇНИ ПОВІДОМЛЯЄ ПРО БОГОСЛУЖЕННЯ В НЕДІЛІ

Написаного в передрізвяний час листа з західньої частини України 12-річний учень місцевої школи розпочинає словами „Добрий день Христос Раждається!" У листі до родини в Америці він повідомляє, що вчився не на „відмінно", лише достатньо, бо мусів перед сходом сонця вставати, щоб варити з сестрою їсти, бо батьки ще раніше йдуть на колгоспну працю, а після школи хлопчик має господарювати на подвір'ї і в хаті, в тому й рубати дрова на опал, щоб допомогти родичам. „Увечорі грає радіо, грамофонові плити, а в неділю ми всі слухаємо Богослуження" через радіо, повідомляє він. Не відомо, про яку радіостанцію мова: українські католицькі Богослуження передаються щонеділі з Радіо в Римі та з Мадриду, українські Католицькі і Православні Богослуження транслюють по черзі вечорами щонеділі з Мюнхену, Вашингтону та з Оттави, а Євангельські Богослуження — з Монако.

Петро Ісаїв

ТВОРЕЦЬ МОНУМЕНТАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕПОПЕЇ ТРОХИМ ПАСІЧНИК

(1)

29 червня 1968 р. помер проф. Трохим Пасічник, на 72-му році життя, в Замбарано Меморіял Госпіталі в Воллюм Лейк, Ровд Айленд. Український народ втратив у ньому визначного поета, а водночас і літературознавця, зокрема, шевченкознавця. Передусім був він творцем 7-томової мистецької епопеї українського народу, а також автором гарної поеми про українську визвольну боротьбу — „По всій Україні".

Але Покійний був не тільки поетом: він написав частину знаменитої „Історії всесвітньої літератури", цінну працю про творчість Т. Шевченка та інші твори і праці.

Він був також визначним педагогом.

Покійний присилав мені машинописні копії своїх творів, які створив у ЗСА чи ще давніше, і в своїх супровідних листах звичайно давав короткі пояснення до присланого матеріялу. Маючи змогу вглянути в його творчість, почуваюся до обов'язку подати до відома громадянства, яку письменницьку спадщину залишив нам Покійний.

Епопея „Петро Гордієнко"

Досі появилося друком дві частини монументальної, написаної гексаметром епопеї „Петро Гордієнко": частина 1-ша „В дорозі (перше видання в Чехо-Словаччині 1944 р., в-во Г. Геррозе у Грефенгайніхені в Німеччині, друге видання в Ню Йорку, 1964 р., 180 стор.) і частина 2-га „Рідний гомін" (Ню Йорк, 1957 р., 240 стор.). Із 3-ої і 4-ої частин друковано тільки деякі уривки.

Літературні критики оцінили ці дві частини дуже прихильно. Найширшу оцінку епопеї „Петро Гордієнко" вмістив покійний уже проф. д-р Антін Княжинський в тижневику „Шлях" (Філядельфія, чч. 51-51, 1958 і чч. 1-2, 1959 р.) під заголовком „Перша українська епопея". Нижче подаю витяги з тієї цінної рецензії:

„Отже, названа епопея є першою в українській літературі справжньою епопеєю, що цілковито відповідає дефініції цього жанру поезії. . .

„Поет глибоко вжився в прийняту в европейських епопеях . . . ритміку грецького вірша — гексаметр, і, на зразок цього первовзору, в його поетичні засоби вислову. Т. Пасічник зберігає блискучо епічний спокій, що його нормує в розповіді голос українського серця, він постарався увести в цю розповідь вальори української мови і, йдучи слідом Гомера, дав широку скалю прикметникових додатків, що у стилістиці епопеї мають назву „епітета орнанція . . ." Поет зберігає так само блискучо т. зв. „ширину епічної розповіді" і для її потреб творить широку скалю органічно створених прислівникових додатків, що чітко увипуклюють дійову функцію українського життя . . . Темою своєї епопеї вибрав автор „поріг історії" України — її добу трагічного кульмінаційного пункту лінії розвоєвої акції (як у драмі), отже втрати державности і примар жахливого майбутнього у московсько-большевицькій тиранії.

„Аналізуючи поняття України, поет уважає доцільним вийти від цих абсолютних вартостей, що вічно, безперервно діють у житті, реґулюючи всі його прояви. Поет так зображує поняття Бога:

Що і малому й великому
розум дає Свій всетворчий,
В цілому світі розливає
всевладную силу
И всьому живому дає
мудрість і щедрую ласку,
Щоби хвалити ім'я Його,
друзям, коханим і любим,
Щастя та радість приносити
працею кожної днини.

„Переживаючи органічно глибокі змісти українського ідеалістичного світогляду, автор бачить ввесь світ в такому світлі . . .

„В першому томі епопеї..., говориться про те, як герой епопеї, кидаючи Україну, мусів попрощати й оставити хворого сина й свою дружину . . . Хто з читачів цього розгляду знає старогрецьку епопею „Іліяду", певно пригадає собі сцену прощання оборонця обложеного греками міста Трої з дружиною і сином Астіяксом. Вони подібні, але сцена у нашій епопеї більш трагічна (в тій рецензії наведено цитату з 1-го видання I частини епопеї, одначе Т. Пасічник дещо змінив у 2-му виданні книжки; тим то тут подаємо слова дружини з 2-го видання):

„. . . Иди, борони Україну!"
Іще обняла на прощання.
„Сина, як житиму,
буду учити,
Щоб був Україні
Вірний, як вірний без краю
був батько,
хоробрий і чесний".
Так попрощались. Над сином
немов присягали обоє:
Жити, боротись за славу,
за честь, за добро України.
. . . розкраяно-болісний
погляд на нього
И слово останнє:
„Не забувай!
Я ніколи, ніколи . . ."
Вже не могла закінчити.
Взяла вона Ивася на руки.
„Татко нам вернеться,
синцю, не плач!"
потішала пестливо:
„Ну, обійми й поцілуй
ще татуся
й скажи, щоб вертався
Знову, здоровий, щасливий!"
Стояла, дивилась, ридала,
Мов та самітна вдова,
що із цвинтаря
йде безпорадно.

„Щоб серед темряви роздоріжжя не впасти, не захитатись, герой часто згадує молитву батька:

Боже мій! Добрий, ласкавий
мій Батеньку!
Вислухай, Вічний,
Щиру молитву-подяку за те,
що Ти дав мені щастя
Царство Твоє, таємниче,
величнеє, вічне, побачить,
Дав мені славу Твою
у широкому світі почути .
Дав мені волю
Твою у молитві
й у праці сповняти!
Дякую, Боже, за те, що Ти
дав мені розум і серце,
Що помагають мені
працювати щодня і хвалити
Ім'я Твоє, — Сотворителя
нашого нині й вовіки.

„Вони (українські лицарі) — із своєї лицарської історії життя й думок української маси самопевно сказали:

Чи ж є ще на світі
Щось величніше?
Чи ж є ще десь
на світі такий ще світогляд,
Як український, врочистий,
надійний і радісночистий?
Справді нема! Найповніша
синтеза життя й ідеалів:
Бог, Рідний Край і людина.
— Це наше життя й ідеали!

„. . . Ще один естетичний засіб поета. Це є широке використовування прикметникових додатків . . . і прислівників, що доповнюють динаміку вислову і оживляють картини, особи й речі. Перші з них — це знані з поетики „епітети" (епітета орнанція). Ними користувався мітичний Гомер. Наш поет глибоко продумує вибір прикметника, що за його пляном має оживити дане ім'я, дати йому рух, істотну прикмету й доцільність. Кілька прикладів: з о л о т о крилі бджоли, дункії струни, пишновродливі дівчата, чесно-розумнії очі, всміхливі привітання, сонцезоре збіжжя, рясноБджолая пасіка, збористі халяви, м'якоремінні чоботи, тонкоплітний капелюх, діди срібновійні, пророчонадхненнеє слово і т. д.

(Далі буде)

ТИ — МОЯ СЕСТРА

Ізидора Косач - Борисова, почесний голова Комітету для видання праці її покійної сестри Ольги Косач-Кривинюк „Леся Українка. Хронологія життя і творчости" занята збиранням передплати на книжку, що вже друкується.

Недаремно Олена Пчілка прозвала свою найменшу дочку „молніепутна Ізідора". Приїхавши до Америки на сьомому десятку, Ізідора Петрівна, дехільки не промчала блискавкою, де тільки в Америці й Канаді не відвідала друзів — старих знайомих з Києва, таборових приятелів і новопридбаних у новому світі. Тепер, на дев'ятому десятку, Ізідора Петрівна уже більше в хаті, в містечку Пескатавей, стейт Ню Джерзі, де живе разом із дочкою Ольгою. Але блиск! І „Молніепутна" то в Ню Йорку, то у Філядельфії, а то й у Вашингтоні, де недавно втратила торбинку з адресами друзів.

Адреси друзів поступово відновлюються, і Ізідора Петрівна пише їм та ще й друзям друзів листи: „Пришліть передплату". Столик у кімнаті Ізідори Петрівни заварений папером, конвертами, листами, нотатками. Кімната старосвітська. На стінах, комоді й столі родинні фотографії: мати — Олена Пчілка, батько — Петро Косач, чоловік — Юрій Борисів, учений-агроном, що багато років провів у тюрмах і концтаборах, сестри й брати, дочка, онуки й правнуки; остання фотографія сестри Лесі у рамочці, ще з дому. Сама Ізідора Петрівна теж старосвітська, паросток ідеалістично-ліберальної української шляхетської родини, одна з перших жінок, що закінчила Київський політехнічний інститут, людина з твердими переконаннями, традиціями й мораллю; стиль її одежі не виглядає ані модно, ані немодно. І як ця Ізідора Петрівна перейшла через роки тюрми й концтабору? Якто вона пиляла ліс на далекій півночі?

Останні кілька років думки і прагнення Ізідори Петрівни спрямовані на видання книжки „Леся Українка. Хронологія життя і творчости". Лариса Петрівна Косач-Квітка свого часу відчувала, що її твори колись широко читатимуть, але мабуть не передбачала, на яких вершинах слави буде Леся Українка, якою близькою вона стане тисячам і тисячам, а надто ґенерації молодих поеток („Лесе Українко, ти моя сестра". . .). Не знала вона, що її твори й листи, та навіть родичі, стануть об'єктом політичних розгр, а її життя стане темою романів і повістей.

Улюблена сестра і близький друг поетеси, Ольга або Ліля, яку Леся Українка в листах називала „Моя золота Лілея", розуміла геніяльність старшої сестри і писала Лесі, що готова життя присвятити їй. Після смерти Лесі, вона чи не найбільше опікувалась її архівом, чи не найбільше з родини написала спогадів. Багато років вона присвятила складанню „Хронології життя і творчости Лесі Українки". Почала в Києві, широко використовуючи родинні архіви, кінчала під час евакуації, в таборових умовах, на ліжку в спільній кімнаті. Працювала до дня смерти в листопаді 1945 року, у віці 68 років. Незадовго до смерти Ольга Петрівна передала один примірник рукопису новоствореному Музеєві-Архівові Української Вільної Академії Наук з проханням видати, другий примірник дала синові Василеві, третій примірник зник після смерти людини, що тимчасово позичила рукопис для своїх студій. УВАН привезла свій примірник до Америки.

Тяжко йде видавнича справа на еміграції, і як видати монументальну працю Ольги Косач-Кривинюк? Який видавець візьметься за друкування рукопису мало не на 1300 сторінок? Кілька років фігурувала „Леся Українка" в заявах, що Академія подавала до різних фундацій. Дарма.

Та Ізідора Петрівна будила й кликала, прохала й нарікала, писала й говорила, стукала і „відчинилось їй". В 1965 році при УВАН у ЗСА постав Комітет для видання книги про Лесю Українку, до якого увійшли представники Академії та українських жіночих організацій в Америці. За роки впертої роботи зібрали 4308 долярів. Одночасно підготовлювали рукопис до друку. Нарешті у вересні 1968 року рукопис здали до друку у видавництві „Гомін України" в Торонті. Книгу друкують і коректа пливе шпальта за шпальтою в пакетах з Торонта до Ню Йорку, а тоді ще й до головного редактора, проф. Петра Одарченка у Вашингтоні. Незабаром книжку ламатимуть на сторінки.

Збирання передплати спішна справа. Треба визначити тираж книжки, треба розплачуватися з друкарнею. Пише листи Ізідора Петрівна, розсилають листи члени і прихильники Видавничого комітету, дзвонять, прохають, насідають. Інколи і незручно просити, але ж не за себе просиш, а за Лесю Українку.

На Україні готуються до відзначення в 1971 році сторічного ювілею з дня народження Лесі Українки. У Києві поставлять їй пам'ятник, а скільки напишуть і видадуть! Скільки „неточностей" буде в ювілейних виданнях! А об'єктивним джерелом буде книжка Ольги Косач Кривинюк, складена на підставі листів, документів і спогадів родини.

Я надіюся на прихильність редактора, який дозволить мені закінчити на тому, що передплата на книгу „Леся Українка. Хронологія життя і творчости" коштує 14 дол. і її треба слати з зазначенням мети на адресу:

Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., 206 West 100 St., New York, N.Y. 10025.

Любов Дражевська

Євген Крахно

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ МИКОЛИ ПОЛЕВСЬКОГО

Трапилось непоправиме. Миколи Вікторовича Полевського нестало. В суботу 4 січня 1969 р. нагло і передчасно обірвалося його життя.

Безжалісна смерть спіткала його просто на варті — відразу по лекції, спіткала все ще сповненого творчих сил і плянів на майбутнє, в той час, коли він передавав знання і досвід іншим. Скільки любови, пристрасті, завзяття і невичерпного терпіння було закладено в цій людині!

М. В. Полевський, лавреат Московської Консерваторії і учень пяніста-композитора Арсенія Корещенка, був носителем великих піяністичних традицій, що витікали з таких двох джерел, як спадщина Танєєва — Н. Рубінштейна, Куляка, Ліста і школа Звєрєва — учителя Рахманінова, Ігумнова і Йосипа Левіна.

Обдарованість Миколи Вікторовича виявилася надзвичайно рано. Двадцятирічний піяніст-віртуоз М. Полевський уже провадив клясу фортепіяно в Московській Консерваторії. І хоча це була велика честь викладати в ній, проте в 1919 р. Микола Вікторович прийняв клясу спеціяльного фортепіяно у себе на батьківщині, в Харківській Державній Консерваторії. У цьому вчинкові відчувалася гордість молодого професора за свій, такий багатий талантами, український народ.

Проф. Полевський по-лицарськи завжди зберігав вірність принципам музичної клясики. Але водночас, як великий патріот, пристрасно закоханий у рідне мистецтво, він віддавав українській музиці всі свої помисли і почуття, гаряче й переконливо підтримував все, що було в ній нового й передового. Він вірив в її майбутнє, служив їй всією душею, всім талантом піяніста, педагога і діяча.

Протягом 50-тирічної педагогічної діяльности, проф. Полевський поклав багато сил, пильности і запалу, виховавши кілька поколінь музик. Клясу проф. Полевського закінчили понад 100 піяністів. Він завжди цікавився долею своїх учнів, радів з їх успіхів і творчість кожного з них розглядав, як частину загальної великої справи.

Серед його учнів були: Леонід Сагалов — лавреат міжнародного конкурсу піяністів ім. Шопена в Варшаві, пізніше проф. Московської Консерваторії; Зоя Черневська — піяністка, асистент диригента Микола Малька і доцент Ленінградської Консерваторії; Міра Сивер — проф. Московської Консерваторії; Лілія Фрідман-Равелль — піяністка, доцент Мінської Консерваторії; Микола Сільванський — піяніст-композитор, дипломант Конкурсу в Києві, соліст Харківської Філярмонії; Лев Острін — піяніст-концертант і всесвітньо відомий ансамбліст; Михайло Консісторум — піяніст-концертант; проф. Юрій Оранський — диригент, директор Відділу Українського Музичного Інституту у Філядельфії; Віра Кіфелі-Бутко — піяністка - концертантка (Україна, Чехо-Словаччина, Німеччина, ЗСА); піяністка Клара Скрипченко (Україна, Німеччина, Австралія); професор Віра Запорожець (Австрія); Віталій Сечкін — піяніст - композитор, лавреат конкурсу піяністів у Будапешті (перша нагорода), пізніше доцент Київської Консерваторії; Ніна Гес-де-Кальве — піяністка і викладач (Україна); Христя Чвартацька — піяністка (Ню Йорк).

Преса і відгуки визначних музичних авторитетів свідчать про високий рівень педагогічної діяльности Миколи Вікторовича: „Знаю педагогічну працю проф. М. В. Полевського як голова дипломної комісії. Виконання програм студентами кляси проф. Полевського відрізнялося великою мистецькою і технічною викінченістю та яскравим розкриттям художнього образу цілої низки найскладніших творів різноманітних стилів.. Без сумніву проф. Полевський — талановитий, великої ерудиції і музичної культури, педагог"... (Лев Штейнберг, народній артист, головний диригент Київської, Харківської і Московської опер).

Бл. п. проф. М. Полевський у молодому віці

„Проф. М. Полевський досягає надзвичайних наслідків у своїй праці... Виконання багатьох його студентів зробило на мене велике враження", — писав заслужений діяч мистецтва Г. Нейгауз, учитель Святослава Ріхтера і Еміля Гілельса.

„Двічі я мав нагоду докладно познайомитися з педагогічною працею проф. М. Полевського. Враження було надзвичайно прихильне, як з художнього боку, так і в розумінні технічної підготовки усіх студентів..." — писав народний артист проф. А. Гольденвейзер.

Проф. Полевський закінчив Університет і Консерваторію, одержав наукове звання, протягом кількох років очолював фортепіянову катедру, був деканом фортепіянового та інструментального факультетів Харківської Консерваторії, головою Секції Товариства імени Леонтовича, професором Інституту Удосконалення Музичних Педагогів, професором Групи Обдарованих Дітей та одночасно консультором Полтавського Музичного Технікуму, а на чужині в Австрії — професором Віденської Консерваторії Музики і Драматичного Мистецтва. В ЗСА в Ню Йорку проф. Полевський викладав в Українському Музичному Інституті Америки від початку його заснування і одночасно у філядельфійській Філії УМІ.

Проф. Полевський всім серцем прагнув служити людям своїм мистецтвом. Ставши педагогом, він ніколи не припиняв власної концертової діяльности, а також численних турне зі своєю донькою Полевською (чи не найбільшою українською челісткою) та дружиною, відомою челісткою, професором Людмилою Тимошенко.

Протягом багатьох років проф. Полевський належав до Українського Державного Тріо. Ось що писав про цей висококваліфікований камерний ансамбль композитор Пилип Козицький в журналі „Музика" від травня 1933-го року: „Українське Державне Тріо в складі проф. Миколи Полевського (фортепіяно), проф. Людмили Тимошенко-Полевської (чельо), доцента Олександра Ільєвича (скрипка) існує з 1926 року. 4-го липня 1932 р. цей ансамбль одержав звання Українського Державного Тріо. Це було наслідком багаторічної мистецької роботи, що її перевело тріо в галузі пропаганди творів світової клясики і сучасних творів українських композиторів. Учасники Тріо є перші виконавці більшости творів камерної української музики (Коляда, Косенко, Лятошинський, Барвінський, Нижанківський, Прибік, Костенко та інші). Українське Державне Тріо є ансамбль, прекрасний по звучности і високомистецький по стилю виконання та трактовці творів". У зв'язку з 10-тирічним ювілеєм Українського Державного Тріо (вересень 1936 р.) Спілка Композиторів УССР відмічала „велику ролю і значіння цього ансамблю в музично-художній роботі на Україні. Поруч з популяризацією творів клясиків, ансамбль увесь час включав до своїх програм твори, в першу чергу сучасних українських композиторів... Ансамбль в цілому і його учасники не тільки провели велику виконавську працю й часто були першими виконавцями камерних творів українських композиторів, але були одночасно редакторами багатьох творів українських композиторів" (проф. Михайло Тиц).

Залишивши Батьківщину, Українське Інструментальне Тріо в складі професорів Миколи Полевського (ф-но), Людмили Тимошенко (чельо) та Бориса Чумаченка (скрипка) протягом років гастролювало по різних країнах світу, а головно у Відні та в славних містах Італії (Мілано, Рим, Венеція, Неаполь, Удіне, Анкона та ін.). Про концерт у Відні в Моцартовій Залі 7 лютого 1945 року композитор д-р Борис Кудрик писав так: „Ця камерна дружина виказала повну зіграність і рівновартість сил, а при цьому теж звуково-динамічну рівновагу всіх трьох мистецьки опанованих інструментів. Тріо Барвінського не одному мило нагадало львівські часи. Нашу камерну дружину за кожним виступом рясно оплескувано. Тріо гідно репрезентує українську камерну творчість перед ширшим музичним світом".

Високі якості Полевського — камерного музики виявилися і в співпраці з вокалістами, такими відомими українськими співаками, як Кіпаренко - Даманський, Паторжинський та ін.

В концертах своєї доньки віртуоза челістки Зої Полевської в країнах Европи, Канади і ЗСА, проф. Полевський завжди був її незмінним творчим партнером. В рецензіях приділено йому велику увагу: „З почуттям і майстерністю акомпаніював професор М. Полевський, який таким чином зміг взяти участь в успіху своєї доньки. Полевським буде забезпечене в Італії таке саме ентузіястичне прийняття, яке вони вже дістали в інших країнах", — писала італійська газета „Ль Мондо Музікале".

„Зої Полевській акомпаніював її батько проф. М. Полевський і забезпечив майстерний і прекрасний фон, якого вимагала така челістка" — писав „Інтернешел Мюзишен" з березня 1958 р.

Згадується останній учнівський концерт УМІ в Ню Йорку, що відбувся 8 грудня 1968 р., коли при натхненному акомпаніяменті проф. Полевського його 10-тилітній учень Юрко Кух по-дорослому виконав концерт Д-дур Гайдна; згадуються попередні концерти кляси проф. Полевського і, часто, спільні виступи тих, що вчились, з тим, хто вчив; згадується вся самовіддана діяльність Миколи Вікторовича. Вона злилася воєдино в рисах Полевського-людини. І тому так важко ми відчуваємо його втрату, тому нашому музичному життю так невистачатиме цієї людини, цього чесного і принципового мистця і педагога.

Світла пам'ять про нього живе в серцях його учнів і всіх, хто знав його.

Проф. Микола Полевський залишив у глибокому смутку дружину Людмилу і доньку Зою.

Євген Крахно

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 2-го січня 1969 року відійшла у Вічність, на 70-му році життя наша Найдорожча СЕСТРА і ТЕТА

бл. п. Стефанія з Цегельських РАТИЧ

дружина бл. п. о. Стефана, пароха в Тернополі.
ПОХОРОН відбувся 4-го січня 1969 р. в Тернополі.
В глибокому смутку:
о. ЄВГЕН і ЯРОСЛАВА ЦЕГЕЛЬСЬКІ з дітьми і внуками, родина в краю і на еміґрації.

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
буде відправлена в церкві св. Йосафата, Парма, Огайо, дня 9-го лютого 1969 р. о год. 8-ій рано.

Замість квітів на могилу, висилаємо 50.00 дол. на Церкву св. Софії в Римі.

З глибоким жалем повідомляємо, що дня 16-го січня 1969 р. у Бонні, Німеччина, несподівано відійшов у Вічність наш Найдорожчий
СИН, ЧОЛОВІК, БАТЬКО і БРАТ

бл. п. БОГДАН КОЦЮМАКА

реґірунґсрат і репрезентант долішньої Саксонії при німецькому уряді в Бонні, член Укр. Пласту — Курені „Хрестоносці", народжений 28 серпня 1928 р. в Україні.
ПОХОРОНИ відбулися дня 22-го січня 1969 р. на цвинтарі в м. Ґетінґен.

В невимовному смутку:
МАРІЯ КОЦЮМАКА — мати
ІНГЕЛЬОРА — дружина
КАТРУСЯ і ХРИСТИНА — діти
РОМА і ВОЛОДИМИР ДИҐДАЛО — сестра і швагер з дітьми

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 3-го лютого 1969 р. упокоїлася в Бозі наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п. ПАВЛИНА ПРИЙМА

нар. в Україні, проживши 78 роки.

ПАРАСТАС відправиться в середу, 5-го лютого 1969 року о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 6-го лютого 1969 р. о год. 8:30 з того ж похоронного заведення до української церкви св. Миколая в Бруклині при 19-ій вул. (між 4-5 ев.) і о год. 9:30 на цвинтар St. Charles.

В глибокому смутку:
син — ІВАН з дружиною ГЕЛЕНОЮ
донька — ГЕЛЕНА ЛЯВРЕНЧИК з чоловіком ІВАНОМ
внуки — МИХАЙЛО і ПЕТРО
Сестрінки, Братанки і Кузини

Замість квітів на могили наших Членів і Співробітників
бл. п. БОГДАНА ШАРАНЕВИЧА і
бл. п. ВІКТОРА СИГАЛЕВА
складаємо суму 25.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА.
УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ „САМОПОМІЧ" в НЮАРКУ, Н. Дж.

Замість квітів на могилу
мґра фарм. сл. п. СЕМЕНА БАРАБАХА
складаю суму 10.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА.
Інж. Іван СІРИЙ
Філядельфія, Па.

Замість квітів на могилу Дорогого Друга-Побратима
бл. п. інж. ФЕДОРА САВЧУКА
складаємо 50.00 долярів на Енциклопедію Українознавства НТШ у Сарселі.
Інж. С. ШАРГУН і Інж. І. ЖУРЖА

Дружині Покійного висловлюємо щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п.
СТЕФАНІЇ з ТАНАСІЙЧУКІВ НОВОСІВСЬКОЇ
складаємо на Фонд ім. І. В. Залозецького при ЦОБУ 30.00 долярів

Михайло ШВИЙКО	15.00 дол.
Юрій ВИКАЧИНСЬКИЙ	15.00 дол.

бувші учасники першого Буковинського Куреня на Україні

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. РОСТИСЛАВИ ТЕМНИЦЬКОЇ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 8-го лютого 1969 року
о год. 8:30 ранку
в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
в Нюарку, Н. Дж., 719 Сендфорд вул.
Рідних і Знайомих просять про молитву
ІРИНЕЙ і СОФІЯ ТЕМНИЦЬКІ
з синами:
ВЛОДЗЕМ, ЮРЧИКОМ і ОРЕСТОМ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА і БАТЬКА
бл. п. МАРІЯНА ПОПЕЛЯ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в неділю, 9-го лютого 1969 року
о год. 10:30 ранку
в ЦЕРКВІ СВ. ПОКРОВИ
при 1745 Washington Avenue, Бронкс, Н. Й.
про що повідомляють
ДРУЖИНА, СИН і РІДНЯ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Незабутньої і Дорогої Стриєчної Сестри
бл. п. Ростислави Темницької
замість квітів на її могилу, 15.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті — складають
Івaнна і Богдан ВІЛИНСЬКІ

Золотий ювілей о. прот. Ананія та пані-матки Мирошенків

о. прот. Ананій Мирошенко і пані Матка

27-го жовтня м. р. громада церкви св. Андрея Первозванного в Лос Анджелесі в Каліфорнії вшанувала бувшого свого настоятеля о. Ананіята пані-матки Мирошенків з приводи Золотого Ювілею їх подружжя.

Отець протоієрей Ананій Мирошенко походить з Київщини, духовну семінарію закінчив в Києві, а пані-матка Анна похдить з Поділля. Мають сина Ігоря та невістку Валинтену з родини Дешків. Отець Ананій — це бувший старшина 3-ої Залізної дивізії Армії У. Н. Р. По закінченні визвольної боротьби Ювіляти жили в Польщі на Волині, де отець Ананій був висвячений у диякони, а пізніше прийняв висвяту ієрея.

Коли чутка пронеслась по Лос Анджелесі, що православна громада в Сан Дієґо на храмове свято Покрову вшанувала свого настоятеля, о. Ананія з приводу Золотого Ювілею подружжя, тоді група бувших його парафіян за ініціятивою п. Микола Новака вирішила вшанувати свого бувшого настоятеля о. Ананія і в Лос Анджелесі бенкетом в залі Українського Культурного Центру.

Ініціятивна група звернулась до управи св. Андрієвської Церкви, і разом знастоятелем о. протоієреєм Олександром Довгалем зробили спільний плян святочного приняття. о. О. Довгаль запросив о. Ананія на спільну Службу Божу. Радісно було людям бачити в церкві при Службі Божій двох священиків. Заля Народного Дому була гарно прибрана, там господинями були група жінок ініціяторок. Галина Білоус була організаторкою, Зінаїда Шмалій керувала кухнею, працювали мати отця Лимонченка, пані-матка Лимонченко, пані Грицина, Марія Олійник, Либа Корінець, Зінаїда Романюк, Лідія Ємець да інші. Керував прийнятям голова управи св. Андрієвської Церкви д-р Вестон.

Були вітальні телеграми від Архиєпископа Мстислава та від Народного Союзу. Ювілянти були обдаровані цінними дарунками в Сан Дієґо та в Лос Анджелесі. Понад дві сотки людей зібрались, щоб привітати дорогих Ювілятів.

Настоятель о. О. Довгаль прочитав молитву, а парафіяльний хор під керівництвом диригента Д. Бенка проспівав „Отче Наш". Кількаразово хор співав Ювілятам „Многая літа". Співали з захопленням, бо всі від душі бажали доброму пастирю і зразковій родині жити багато, багато літ!

Милою несподіванкою був виступ дитячого хору під керівництвом учительки Галини Білоус, яка крім праці з дітьми, багато дала енергії для влаштування Ювілейного святкування. Квартет полтавчанок виконав кілька пісень.

Привітальні виступо бувших їх парафіян із Лос Анджелесу і теперішних у Сан Дієґо, — підкреслили заслуги отця протоієрея Ананія.

Нехай Всевишній Владика береже їх та обдаровує своїми щедротоми!

Ілля Старовійт

Клівленд, Огайо
СКРИПКОВИЙ КОНЦЕРТ РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА

На програму зложилися сонати Бетговена, по одній композиції Блака, Джансона, Гайворонського, Вовка і Якименка, решту програми виповнили 12 композицій, згл. транскрипцій самого мистця.

Проф. Придаткевич не належить до молодих щодо віку, мистців, але програму перевів з молодечою вервою і запалом. Про композиторський хист, мистецтво і повне опанування інструменту багато вже написано оцінок — нічого тут не змінилося, хіба що його підхід до поодиноких творів став ще більше олімпійським, повним філософічної вдумливости. Хоч професор грав переважно українські речі, однак вичувалося в них ще більше вселюдського, універсального. Віртуозність проф. Придаткевича, безвадність флажеолетів, розмах при довгих кантиленевих періодах, брак перешаржування при каденціях — це самозрозумілі атрибути знаменитої гри. Клівлендські меломани вдячні і шановному артистові і Українському Музичному Інститутові за небувалу насолоду. Донька професора, п. Ганна Придаткевич, зі знаменитим умінням акомпаніювала своєму батькові, що виявлялося передусім у веденні фортепіянової фактури в більше новочасних творах, та, природно, в сонатах, де фортепіяновий „супровід" є властиво повноправною одиницею для себе і вимагає відповідної віртуозности.

Яким Вечер

Нюйоркська Союзова Округа обговорила...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

лейними членами УНСоюзу.

Після цього голова Округи п. І. Флис склав справоздання з праці Округи за минулі місяці і ствердив, що крім нової кампанії за дальший ріст УНСоюзу, важливим завданням є ювілейний бенкет і баль, який відбудеться 22 лютого ц. р. в готелі Коммодор для відзначення 75-річчя УНСоюзу, яке власне здійсниться того дня, що і народження батька ЗСА, Джордж Вашинґтона. Для поінформування приявних про підготову тієї вийняткової імпрези та завдання, які стоять перед Округою у зв'язку з нею, голова округи запросив до слова головного предсідника УНСоюзу, Йосипа Лисогора, який поінформував, що ця перша ювілейна імпреза відбудеться на великій залі, яка може помістити 2,000 людей й обов'язком Округи є помогти, щоб її заповнити. Вже наспіли замовлення на цілі столи й окремі місця на бенкет, які приділюється за чергою зголошення. Тому, всіх хто бажає мати краще місце, повинні якнайскоріше зголоситися. Ювілейні святкування відбудуться під протекторатом Їх Блаженства Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа Сліпого та Високопреосвященніших Владик українських Церков і світських достойників. В програму бенкету увійдуть промови канадійського сенатора д-ра Павла Юзика, представника Уряду у Вашинґтоні і інших визначних осіб. Обов'язуватиме вечірній стрій, не конечно смокінг (токсідо), Для переведення підготови бенкету існує при Округі окремий комітет, який доповнено декілька особами. На запит виснено, що в дні бенкету ще немає посту, бо наші нюйоркські парафії додержуються старого календаря.

З черги голова І. О. Флис запросив до слова заст. головного предсідника Володимира Сохана, який поінформував приявних про втрати членів, з якими слід числитися в цім році, передовсім у зв'язку з 20-річчям прибуття останньої масової імміґрації. В 1969 році УНСоюз матиме кругло шість до шість з половиною тисяч втрати в членах, тому мусить придбати бодай сім тисяч членів, щоб не перервати свого росту. В дальшому доповідач подав поради, як запобігти великим втратам та як придбати нових членів для покриття конечних втрат, вказуючи зокрема на потребу збільшування сум забезпечення, зокрема молоді, яка не визнає низького забезпечення. Заступниця гол. предсідника пані Марія Душник, членка бенкетового комітету інформувала про ювілейний бенкет та звернула увагу на те, що й від жінок не вимагається спеціяльних балевих суконь, тільки вечірнього одягу. Головна радна пані Марія Демидчук, яка також є членом згаданого комітету, доповнювала інформації про бенкет та запросила приявних на вишивані вечерниці, які на наступний вечір підготовила Окружна Рада СУА в Ню Йорку. Після цього союзовий секретар А. Вовк відчитав свій вірш, присвячений 75-річчю УНСоюзу. Під кінець зборів д-р Я. Падох представив приявним обласного організатора на осередні стейти Євгена Репету, який часово перебуватиме в околиці Ню Йорку і запропонував приявним секретарям зкористатиз його фахової помочі в здобутті членів. Після закриття зборів приявні продовжували розмови на союзові та громадські теми при перекусці.

У Вилиментик відзначено врочисто...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

Тимкова, голови Місцевого Відділу УККА, який також провадить пів-годинну українську радієву програму кожної неділі, місцева радіова стація WILI влаштувала одногодинне інтерв'ю для д-ра Душника з представником цієї стації, Джей Джонсоном. Предметом інтерв'ю було сучасне положення на Україні та цілий ряд проблем, зв'язаних з сучасною американською закордонною політикою. Треба згадати, що завдяки заходам Відділу УККА місцева Публічна Бібліотека влаштувала українську виставку, включаючи українську кераміку, народні вироби, книжки та образи. Бібліотека міститься при головній вулиці, отже українську виставку оглядають тисячі американців. Українська громада у Вилиментик є малою, але надзвичайно активною та продуктивною. Вона зібрала поважну суму на катедру українознавства в Гарвардському Університеті та виконала збірку на Український Народний Фонд вповні, за що Екзекутива УККА признала їй спеціяльну грамоту в числі з другими громадами, як Філядельфія, Ню Йорк, Нюарк-Ірвінґтон, Бріджпорт, Конн. та Лорейн, Огайо. Місцева американська газета The Willimantick Chronicle помістила повідомлення про українське свято, включаючи комунікат Централі УККА про значення 22-го січня.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 8-го ЛЮТОГО 1969 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори Т-ва І. Франка — 266 Відд. о год. 7:30 веч. в Горожанському Клюбі при 3-5 Теллер вул. На порядку: 1) Звіт Управи за 1968 р. 2) Відсвяткування 75-ліття УНС. Присднуйте нових членів. — В. Труфин, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 8-ій веч. в залі УНДому при 216-218 Ґренд Стріт. Проситься вирівняти чл. вкладки до 25 кожного місяця. — Ю. Сокол, предс., М. Кіт, рек. секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-ій веч. На Загальних зборах перевибрано стару Управу. Проситься вирівняти чл. вкладки. — І. Струк, секр.

ГАРТФОРД, Конн. Річні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя — 277 Відд. о год. 7-ій веч. в малій залі УНДому, 961 Ведерсфілд Еве. На порядку: звіт Управи і К. К. та вибір Управи і К. К. на 1969 рік. Нова адреса секр. Відд. — E. Homotiuk, 33 Ledger St., Hartford, Conn. 06106. Tel. 527-7572. — Управа.

НЕДІЛЯ, 9-го ЛЮТОГО 1969 р.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, гол., П. Федик, фін. секретар.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — А. Леськів, рекор. секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 330 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі. На порядку: звіти урядників за 1968 р. і вибір нової управи на 1969 р. Проситься чл. прибути. — Управа.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд. о годині 1-ій по пол. в задній шкільній кімнаті церкви св. Йосафата при 5720 Сетйт Рд. На Річних зборах вибрано ту саму Управу, крім одного члена до К. К. — Володимира Стригуна. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6129. Шукають ключів!

— Чому люди завішували мідяні двері тут внизу в печерних тунелях?

— Щоб охороняти щось дуже цінне, кожливо...

— Тут десь мусить бути ключ до відімкнення цих дверей... Глянь! Я бачу блискуче світло вперелі!